

TISZAVASVÁRI
TAKARÉKSZÖVETKEZET

.....

4440 Tiszavasvári Kossuth út 1.

**Kockázatkezeléssel és tőkemegfeleléssel kapcsolatos
információk nyilvánosságra hozatala**

2013. december 31.

Cg.:15-02-050265

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék.....	2
1. Bevezetés	3
1.1. Rövidítések, fogalmak	3
1.2. Vonatkozó jogszabályok.....	4
2. Kockázatkezelési elvek, módszerek.....	5
2.1. A kockázatkezelésre szolgáló folyamatok.....	5
2.2. A kockázati stratégia	7
2.2.1. Kockázatvállalási politika:	7
2.2.2. Kockázati étvágy, kockázatvállalási hajlandóság.....	9
2.2.3 Kockázati szerkezet.....	10
2.2.3. Kockázatkezelés szervezete.....	11
3. Szavatoló tőkével kapcsolatos információk.....	13
4. Javadalmazási Politika	13
5. A Tiszavasvári Takarékszövetkezet Tőkemegfelelése	16
5.1. A belső tőkemegfelelés értékelési folyamatának elvei és stratégiái.....	16
5.2. Tőkekövetelmény kitettségi osztályonként	18
5.3. Hitelezési és felhígulási kockázat.....	18
5.3.1. A késedelemnek minősített tételek belső szabályzatokban való megközelítése	19
5.3.2. Értékvesztések elszámolásának és visszairásának, céltartalékok képzésének és felhasználásának meghatározása	20
5.3.3. A számviteli beszámítások utáni kitettség értékek hitelezési kockázat-mérséklés figyelembevétele előtti összege:.....	21
5.3.4. A kitettségek gazdasági ágazatbeli megoszlása.....	21
5.3.5. Kitettségek hátralévő futamidő szerinti csoportosítása	22
5.3.6. Késedelmes és hitelminőség-romlást szenvedett kitettségek	23
5.3.7. Kitettségek országokénti megbontásban	23
6. Sztenderd módszer	23
7. Biztosítékok értékelése	24
8. Kereskedési könyv vezetésével kapcsolatos információk	24
9. Kereskedési könyvben nem szereplő részvények	25
10. Működési kockázattal kapcsolatos információk	25

1. Bevezetés

A Tiszavasvári Takarékszövetkezet ezúton tesz eleget a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. Törvény (Hpt.) 137/A.§ és a Hitelintézetek nyilvánosságra hozatali követelményének teljesítéséről szóló 234/2007 (IX.04.) Kormányrendelet, (Nykr.) előírt, és meghatározott, nyilvánosságra hozatali kötelezettségének.

Bemutatja és összefoglalja kockázataival, szavatoló tőkéjével, tőke megfelelésével kapcsolatos legfontosabb információkat, az elkészített beszámolóját alapul véve.

A feltüntetett adatok millió forintban értendők, minden ettől eltérő eset jelölésre került.

1.1. Rövidítések, fogalmak

Hpt. - A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény

Bszt. - A befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény

Tpt. - A tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény

Hkr. - 196/2007. (VII.30.) Korm. rendelet a hitelezési kockázat kezeléséről és tőkekövetelményéről

Mkr. - 200/2007. (VII.30.) Korm. rendelet a működési kockázat kezeléséről és tőkekövetelményéről

Nyhkr. - 234/2007. (IX.4.) Korm. rendelet a hitelintézetek nyilvánosságra hozatali követelményének teljesítéséről

Pkr. - 381/2007. (XII.23.) Korm. rendelet a hitelintézetek partnerkockázatának kezeléséről

Kkr. - 244/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet a kereskedési könyvben nyilvántartott pozíciók, kockázatvállalások, a devizaárfolyam kockázat és nagykockázatok fedezetéhez szükséges tőkekövetelmény megállapításának szabályairól és a kereskedési könyv vezetésének részletes szabályairól (továbbiakban: Kkr.)

Hitkr. - 250/2000. (XII.24.) Korm rend. a hitelintézetek és a pénzügyi vállalkozások éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól

A hitelintézet a nem lényeges információt, és a védett vagy bizalmas információt nem köteles nyilvánosságra hozni.

Az olyan információ tekintendő

a) **lényegesnek**, amelynek elhagyása, vagy téves közlése megváltoztathatja, vagy befolyásolhatja az adott információt felhasználó személy gazdasági döntését, vagy értékítéletét,

- b) **védett** információnak, amelynek nyilvánosságra hozatala a hitelintézet versenypozícióját ronthatja, vagy amelynek a versenytársak tudomására jutása a hitelintézet termékei vagy, rendszerei fejlesztésére fordított befektetéseinek az értékét csökkentheti,
- c) **bizalmas** információnak, amelynek tekintetében a hitelintézetet titoktartási kötelezettség terheli ügyfele vagy harmadik személy felé.

A Takarékszövetkezet a következőkben bemutatja a szavatoló tőkéjével, tőke megfelelésével, és kockázatkezelésével kapcsolatosan nyilvánosságra hozandó lényeges információkat.

A közzétett adatok a 2013. december 31-i állapotot tükrözik és az éves auditált jelentésen alapulnak, melyet a Takarékszövetkezet Közgyűlése 2014. május 8-án hagyott jóvá.

1.2. Vonatkozó jogszabályok

2013. évben hatályos jogszabályok:

- A hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. Törvény (rég. Hpt.),
- A számvitelről szóló 2000. évi C. Törvény (Sztv.)
- A hitelintézetek és a pénzügyi vállalkozások éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 250/2000. (XII.24.) Kormány .rendelet (Hitkr.)
- A hitelintézetek nyilvánosságra hozatali követelményének teljesítéséről szóló 234/2007. (IX.4.) Korm. rendelet (Nyhkr.)
- A hitelezési kockázat kezeléséről és tőkekövetelményéről szóló 196/2007. (VII.30.) Korm. rendelet (Hkr.)
- A hitelintézet partnerkockázatának kezeléséről szóló 381/2007. (XII.23.) Korm. rendelet (Pkr.)
- A működési kockázat kezeléséről és tőkekövetelményéről szóló 200/2007. (VII.30.) Korm. rendelet (Mkr.)
- A kereskedési könyvben nyilvántartott pozíciók, kockázatvállalások, a devizaárfolyam kockázat és nagy kockázatok fedezetéhez szükséges tőkekövetelmény megállapításának szabályairól és a kereskedési könyv vezetésének részletes szabályairól szóló 244/2000. (XII.24.) Kormány .rendelet (Kkr.)
- valamint a tárgyhoz kapcsolódó egyéb hatályos jogszabályok.

2013. június 27-én megjelent az Európai Unió Hivatalos lapjában a hitelintézetek és befektetési vállalkozások új prudenciális követelményeit tartalmazó **CRDIV/CRR** szabályozás, mely a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság **Bázel III.** ajánlásait uniós szintre vetíti. Az Európai Parlament és a Tanács által kiadott új szabályzás:

2013/36/EU irányelv a hitelintézetek tevékenységéhez való hozzáférésről és a hitelintézetek és befektetési vállalkozások prudenciális felügyeletéről (CRD IV)

575/2013/EU rendelet a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről (CRR).

A rendelet és az irányelv együttesen felváltja a hitelintézetek eddigi tőkekövetelményi szabályozását. A CRR magyar nyelvű fordítása közvetlenül alkalmazandó, a CRDIV irányelveinek megfelelően a Hpt.-t módosították.

Az új szabályozás szigorítja a szavatoló tőkére és tőkekövetelményre vonatkozó rendelkezéseket, tőkepuffer követelményeket ír elő, likviditási és tőkeáttételi

követelményrendszert irányoz elő, illetve további tőkepuffert határoz meg a rendszerszinten jelentős hitelintézetek számára.

Az előírások teljes egészében és közvetlenül, maximum harmonizációval alkalmazandók a tagországokban, így hazánkban is **2014. január 1-jétől**.

2014. évben hatályos jogszabályok:

- A hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. Törvény (új Hpt.),
- A számvitelről szóló 2000. évi C. Törvény (Sztv.)
- A hitelintézetek és a pénzügyi vállalkozások éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 250/2000. (XII.24.) Kormány rendelet (Hitkr.)
- A hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról szóló 575/2013/EU rendelet (CRR)
- valamint a tárgyhoz kapcsolódó egyéb hatályos jogszabályok.

A nyilvánosságra hozatali követelményeket az 575/2013/EU rendelet Nyolcadik része tartalmazza. Az EBH 2014. december 31-ig iránymutatást ad ki a nyilvánosságra hozatali követelmények vonatkozásában a lényeges információ, a védett információ és a bizalmas információ fogalmának alkalmazásáról.

A Takarékszövetkezet az iránymutatás publikálást követően felülvizsgálja jelen nyilvánosságra hozatali tájékoztató új szabályozói elvárásoknak történő megfelelését és amennyiben szükséges további kiegészítésekkel látja el.

2. Kockázatkezelési elvek, módszerek

A Tiszavasvári Takarékszövetkezet (továbbiakban: Takarékszövetkezet) mindenkor úgy alakítja kockázatvállalását, kockázatkezelési és a belső tőkemegfelelés értékelési folyamatát, hogy az ne veszélyeztesse a biztonságos működést.

2.1. A kockázatkezelésre szolgáló folyamatok

A magyar törvényi szabályozás a hitelintézetek tőkemegfelelésének vizsgálatát, szabályozását három „pillérre” bontja.

1. pillér: a HPT 76 §. 1. bekezdés a) pontjában meghatározott kockázatok (hitelezési kockázatok, felhígulási kockázat, partnerkockázat, kereskedési könyvben nyilvántartott pozíciós és nagykockázat-vállalások, devizaárfolyam változás, árukockázat, működési kockázat) tőkekövetelményének az összege, amelyhez az intézmény az egyes kockázatok tőkekövetelményét a HPT, a Hkr., Pkr., Kkr. és a Mkr. által előírt módszerek közül kiválasztott módszerrel határozza meg. A fejlettebb módszereknél a módszer alkalmazásához az MNB jóváhagyása szükséges.

2. pillér: A HPT 76/K §-ában előírt belső tőkemegfelelés értékelési folyamatnak, valamint annak a Hpt.145/A §-ában meghatározott felügyeleti felülvizsgálatának és értékelésének az

együttese. A belső tőkeszükséglet a takarékszövetkezet saját módszertanával számítja. Ezen túlmenően kockázati stratégia, valamint számos kapcsolódó folyamat kerül kialakításra. Az MNB a felügyeleti felülvizsgálati folyamat keretében értékeli a hitelintézetek által alkalmazott folyamatokat, számítási módszereket, illetve a meghatározott tőkeszintet.

3. pillér: A hitelintézet a saját működéséről, kockázatairól rendszeresen nyilvánosságra hozza azokat az információkat, melyek a közzétételi kötelezettség alá esnek.

A Takarékszövetkezet a lényegesség megítélésénél az alábbiakban felsorolt kockázatokat vizsgálja:

- **Hitelezési kockázat** - általában annak a kockázata, hogy a hitelintézetnek egy szerződéses partnere felé kitétsége áll fenn, és a hitelintézetet veszteség éri a szerződéses partner nem szerződés szerinti teljesítése miatt;
- **Ügyfélkockázat** - a hitelezési kockázat legfőbb formája, annak a kockázata, hogy a hitelintézetet veszteség éri, mert a vállalkozói, lakossági vagy egyéb ügyfelei a hitelintézet egyéb kockázatvállalását jelentő szerződéses fizetési kötelezettségüket nem a szerződés szerint teljesítik;
- **Koncentrációs kockázat** - az azonos jellemzőkkel bíró ügyfelekkel szemben felmerülő, különböző szerződéses kapcsolatokból fakadó kockázatok együtteséből ered;
- **Országkockázat** - Olyan veszteség felmerülését jelenti, melyet az országban bekövetkező valamilyen, az adott ország kormánya által kontrollálható, a hitelező, vagy befektető által nem kontrollálható (gazdasági, politikai stb..) esemény generál;
- **Reziduális kockázat** - annak a kockázata, hogy a hitelintézet által alkalmazott elismert kockázat mérséklési technikák a vártnál kevésbé bizonyulnak hatékonnyá;
- **Nem-kereskedési könyvi kamatláb kockázat** - azon jelenlegi és jövőbeni kockázatokat jelenti, amelyek a takarékszövetkezet jövedelmezőségére, tőkehelyzetére a piaci kamatlábak kedvezőtlen változása esetén hatnak;
- **Működési kockázat** - a nem megfelelő belső folyamatok és rendszerek, külső események vagy a személyek nem megfelelő feladatellátása miatt felmerülő, illetőleg jogszabály, szerződés vagy belső szabályzatban rögzített eljárás megsértése vagy nem teljesítése miatt keletkező, a takarékszövetkezet eredményét és szavatoló tőkéjét érintő veszteség kockázata;
- **Likviditási kockázat** - annak kockázata, hogy a takarékszövetkezet nem képes kötelezettségeit időben teljesíteni, amikor a fizetés esedékessé válik;
- **Irányítási kockázat** - amely a felelős belső irányítás megvalósulásának kockázatát jelenti;
- **Stratégiai kockázat** - a tőkét, vagy a jövedelmezőséget érintő olyan kockázat, amely az üzleti környezet változásából vagy helytelen üzleti döntésekből, vagy az üzleti környezet változásának figyelmen kívül hagyásából származik;

- **Reputációs kockázat** - a tőkét, vagy jövedelmezőséget közvetve érintő olyan kockázat, amely a takarékszövetkezetről kialakult kedvezőtlen fogyasztói, ületpartneri, vagy hatósági véleményből származik, és az intézmény külső megítélésének a kívánatos szinttől való elmaradásában nyilvánul meg;
- **Külső tényezők kockázata** - a külső tényezők kockázata magában foglalja a gazdasági környezetből fakadó, valamint a szabályozói környezetből adódó kockázatot.

2.2. A kockázati stratégia

A Tiszavasvári Takarékszövetkezet rendelkezik kockázati stratégiával. A kockázati stratégia a belső tőkeellátottság biztosítására irányul, az üzleti stratégiával összhangban bemutatja a takarékszövetkezet kockázatokkal kapcsolatos általános irányvonalát. A kockázati stratégia tartalmazza a Takarékszövetkezet kockázatokhoz és kockázatkezeléshez való viszonyát, és az alábbi témakörökre terjedhet ki:

- Kockázatvállalási politika
- Kockázati étvágy, kockázatvállalási hajlandóság
- Kockázati szerkezet
- Kockázatkezelés szervezete

A kockázati stratégiát az Ügyvezetés készíti el, és az Igazgatóság hagyja jóvá. A kockázati stratégiában foglaltak évente egyszer felülvizsgálatra kerülnek.

2.2.1. Kockázatvállalási politika:

A kockázatvállalási politika összefoglalja a Takarékszövetkezet vezetése által elfogadott kockázatvállalási és kockázatkezelési elveket, és tartalmazza mindazokat a szabályokat, kockázatkezelési célokat, amelyek egységes alkalmazását a vezetés az egész intézményen belül elvárja.

Kockázatkezelési alapelvek:

1. A Takarékszövetkezet mindenkor úgy alakítja kockázatvállalását, kockázatkezelési és a belső tőkemegfelelés értékelési folyamatát, hogy az ne veszélyeztesse a Takarékszövetkezet biztonságos működését és a Felügyelet ne korlátozhassa tevékenységét. A Takarékszövetkezet által meghatározott belső tőkeszükségletnek mindig megfelelő tőketöbbletet kell biztosítania a szabályozás által meghatározott minimális tőkekövetelmény felett (Biztonságos működés elve).
2. A Takarékszövetkezet úgy alakítja ki kockázatkezelési folyamatait, hogy elkerülje az érdekkonfliktusokat és az összeférhetlenségi helyzeteket. A kockázatkezelési

módszerekért, a kockázatok mértékének behatárolásáért, figyeléséért és jelentéséért felelős személyek nem végezhetnek olyan tevékenységet, amelyek az érintett kockázatokat hordozó üzleti tevékenységgel vagy azt támogató tevékenységekkel összefüggnek. (Összeférhetetlenség elve)

3. A Tiszavasvári Takarékszövetkezet tagja az SZHISZ-nek, kockázatkezelési módszereinek és folyamatainak kialakításánál együtt működik a kockázatkezelési módszerek fejlesztésében, a kockázatok alakulásának figyelésében és a minimális tőkekövetelmény mértékének, valamint a belső tőkeszükséglet nagysága meghatározásának kialakításában, a belső tőkeszükséglet megfelelőségének ellenőrzésében (Együttműködés elve)
4. A Takarékszövetkezet az integráció által kidolgozott sztenderd szabályozást alkalmazza, a szabályozástól szigorúbb belső előírásokat, de a megengedőbbeket elfogadható indoklással alá kell tudni támasztania.
5. A Takarékszövetkezet kockázatokat a belső szabályokban meghatározott keretek között és mértékig vállal.
6. A Takarékszövetkezet minden lényeges kockázatát azonosítja, méri, figyeli és jelentést készít róluk. A számszerűsíthető kockázatokat limitekkel és a szükséges belső kontrollokkal kezeli, a nem-számszerűsíthető kockázatoknál kontrollokat alkalmaz és a kockázatok alakulásáról rendszeres jelentést készít. (Lényeges kockázatok kezelésének elve)
7. A kockázatok behatárolása érdekében a Takarékszövetkezet által meghatározott limitek betartása minden érintett számára kötelező.
8. A kockázatkezelési módszereknek és kontrolloknak, és a kockázatkezelés költségeinek arányban kell állni a kockázat mértékével, bonyolultságával. (Költség-haszon elve)
9. A Takarékszövetkezet a kockázatvállalással kapcsolatos döntési hatásköreit és kockázati limiteit úgy alakítja ki, hogy az megfeleljen legalább a hasonló méretű és hasonló üzleti tevékenységet végző takarékszövetkezeteknek és a pénzügyi felügyeletet ellátó szervek ajánlásainak. (Hasonlóakhoz történő viszonyítás elve vagy hasonlóakkal történő összemérés elve)
10. A Takarékszövetkezet a kockázatvállalását olyan üzleti tevékenységekre összpontosítja, amelyeknél kellő szaktudással és technikai feltételekkel rendelkezik a kockázat megítélésére, mérésére és nyomon követésére.
11. A Takarékszövetkezet az új termékek, szolgáltatások bevezetése előtt minden lényeges kockázati típus vonatkozásában felméri a termék kockázatait, meghatározza a kockázatkezelés módszereit, ideértve a monitoring tevékenységet.
12. A Takarékszövetkezet minden lényeges kockázat esetében gondoskodik az alábbi fő funkciók ellátásáról:
 - a. Kockázati kitettségek és a kitettségeket mérséklő tételek azonosítása, számbavétele, nyilvántartása

- b. Kockázatok mérési módszereinek meghatározása, kockázatok számszerűsítése
 - c. Kockázatok kezelése, ideértve a kockázatvállalásra vonatkozó döntéseket, a kockázatvállalás mértékének a korlátozását, a kockázatok csökkentését
 - d. Kockázatok alakulásának figyelése
 - e. Kockázatokra vonatkozó belső és külső jelentések
13. A Takarékszövetkezet nem folytat számára jogszabály által tiltott tevékenységet, nem vállal kockázatot jogszabályok által tiltott vagy jogszabályba ütköző tevékenységekkel, illetve olyan személyekkel kapcsolatban, akiknek rosszhiszemű magatartása a Tagintézmény vagy más az integrációban résztvevő tag számára veszteséget okozott. (Tiltott tevékenységek elve)
14. A Takarékszövetkezet nem vállal olyan kockázatot, amelynek révén várható, hogy a tőke megfelelési mutató a kockázati étvágnál meghatározott minimális szint alá csökken.

Kockázatkezelési célok

1. A Takarékszövetkezet, mint kisintézmény a belső tőke megfelelés értékelési folyamatában a tőkeszükségletet a legegyszerűbb módszerekkel határozza meg.
2. Kockázatkezelési és kockázati kontroll folyamatait, rendszereit a Takarékszövetkezet olyan irányban törekszik fejleszteni, hogy azok felépítése, alapelvei ne ütközzenek a fejlettebb módszerekkel szemben támasztott szabályozási követelményeknek.
3. A Takarékszövetkezet elsősorban olyan kockázatokat vállal, amelyeknél helyismerete, az ügyfélhez való közelsége és/vagy a sztenderdizált termékkínálat előnyt jelentenek a kockázatok megítélésénél.
4. A Takarékszövetkezet lényeges kockázatainak alakulását folyamatosan figyeli, folyamatosan gyűjti és elemzi az egyes kockázati típusok mértékének jelzésére vonatkozó adatokat, és a limittel kezelt kockázatok esetében 80 %-os, illetve 90 %-os limitterhelésnél jelzést küld az ügyvezetés részére.
5. A Takarékszövetkezet a lényeges kockázataira vonatkozóan negyedévente jelentést készít az Igazgatóság és a Felügyelő bizottság számára.
6. A Takarékszövetkezet az Igazgatóságnak és a Felügyelő Bizottságnak szóló kockázati jelentéseit úgy alakítja ki, hogy azok tartalmazzák az MNB-nek küldött kockázati jelentések főbb adatait, tükrözzék az adatszolgáltatás struktúráját.
7. A Takarékszövetkezet törekszik a szervezet kockázat-tudatosságának erősítésére, a kockázati árazás kialakítására és alkalmazására, a hozam-vezérelt kockázati politika működtetésére.

2.2.2. Kockázati étvág, kockázatvállalási hajlandóság

A Takarékszövetkezet kockázati étvága, kockázatvállalási hajlandósága azt mutatja, hogy

- milyen kockázatoknak, milyen mértékben kívánja magát kitenni,
- mely kockázatok tart elfogadhatónak és melyeket nem,
- milyen módon ellenőrzi és jelenti a kockázatok

A kockázati étvágy meghatározása az egyik előfeltétele annak, hogy az intézmény megfelelő kockázati limiteket állítson fel.

A kockázati étvágyát a Takarékszövetkezet három évre, a kockázati stratégia időhorizontjára határozza meg, és rendszeresen, évente felülvizsgálja.

A kockázati étvágyat az Igazgatósága állapítja meg, figyelembe véve a Takarékszövetkezet célkitűzéseit.

A Takarékszövetkezet belső tőkeértékelési folyamatának biztosítania kell, hogy a takarékszövetkezet szavatoló tőkéje mindenkor magasabb legyen, mint az alábbiak közül a legmagasabb érték:

- Hpt.76.§ (1) bekezdése alapján számított szabályozói minimális tőkekövetelmény (1.pillér) 122 %-a, amennyiben a Hpt. 76.§ (2) bekezdés alapján az MNB többlet tőkekövetelményt nem ír elő a takarékszövetkezet számára.
- Hpt. 76/K. § (1) bekezdése alapján meghatározott belső tőkeértékelés (II. pillér) által meghatározott tőkeszükséglet,
- Hpt.76.§ (1) alapján számított szabályozói minimális tőkekövetelmény és a (2) bekezdés szerint az MNB által határozatban előírt többlet tőkekövetelmény összege.

2.2.3 Kockázati szerkezet

A kockázati szerkezet alakulása arra ad választ, hogy a korábbi állapotokhoz képest milyen változások figyelhetők meg a kockázati profilban, és ezt hogyan kezeli a Takarékszövetkezet, belsőleg azonosíthatók-e újabb kockázattípusok, és szükséges-e utánuk pótlólagos tőke képzése. A kockázati szerkezetet a Takarékszövetkezet a tárgyévre, a tárgyévet megelőző időszakra, a jövőre vonatkozóan pedig a stratégiai tervével azonos időszakra dolgozza ki.

A szabályozási tőkekövetelmény méréséhez alkalmazott, a szabályozás szerint választható módszerek:

- Hitelezési kockázat - sztenderd módszer
- Hitelkockázat mérséklés - pénzügyi biztosítékoknál: egyszerű módszer, garanciák, készfizető kezessége esetében sztenderd módszer
- Partnerkockázati kitettségek: eredeti kockázat módszere
- Működési kockázat - alapmutató módszer

A tőkemegfelelés elengedhetetlen része a kockázatok mérése és a kockázatokra elkülönített tőkének a tényleges kockázatokkal történő összevetése.

A Takarékszövetkezet azzal is törekszik a kockázatomérséklésre, hogy a hitelezési

tevékenysége keretében a kockázatvállalással járó ügyletek engedélyezésekor a követelését fedezetekkel kell biztosítani.

A hitelbiztosítéki szerződéseknek jogilag érvényesnek és bírósági úton végrehajthatónak/kikényszeríthetőnek kell lenniük.

A Takarékszövetkezetnél az ügylet fennállása alatt a folyamatos utógondozás végzése kötelező, amelynek keretében többek között a biztosítékok meglétét, állagát is rendszeres időközönként - esetenként helyszínen is - ellenőrizni kell.

A felülvizsgálatkor az ellenőrzésnek ki kell térnie arra is, hogy a biztosíték állaga, értéke forgalmazhatósága vagy jogi státusa nem sérült-e a Takarékszövetkezet hátrányára.

Az adós pozíciójának romlása esetén, illetve fedezet értékének elvonásának vagy csökkenésének megállapításakor azonnal intézkedni kell. (Pótlásról gondoskodni vagy a Ptk-ban lefektetett joggal élni.)

2.2.3. Kockázatkezelés szervezete

A Takarékszövetkezet kockázatkezelési rendszerét úgy alakítja ki, hogy biztosítsa a kockázatkezelési elvek és célkitűzések megvalósítását.

A feladatkörök írásban meghatározottak és elkülönítettek. Az üzleti, számviteli, adminisztrációs, kockázatkezelési, és belső ellenőrzési szakterület egymástól elkülönítettek. A belső kontroll funkció ellátása érdekében a Takarékszövetkezetünk 2 fő belső ellenőrt 1 fő kockázatkezelőt alkalmaz. Biztosított, hogy a belső ellenőr és a kockázatkezelő egymástól és az üzleti területtől is független.

A kockázatkezelő a feladatát a vonatkozó jogszabályok, szabályzatok, munkaköri leírása alapján végzi. A kockázatkezelő munkáltatója az Igazgatóság, beszámolási kötelezettséggel is az Igazgatóságnak tartozik.

Takarékszövetkezetünk a független belső ellenőrzésen kívül folyamatba épített ellenőrzést, vezetői ellenőrzést használ. A Takarékszövetkezet könyvvizsgálójával a kapcsolattartás során törekszik a felelős irányítási elvek követésére.

A döntés-előkészítés minden esetben a kirendeltségek és a kockázatkezelő munkatárs tevékenységének eredménye, szabályzatban, illetve munkaköri leírásban meghatározott felelősségi renddel.

A problémás ügyletek kezelése megvalósul a kirendeltségek, a Takarékszövetkezet tartós megbízással rendelkező jogi képviselője és az ügyvezetés együttműködésével.

A Takarékszövetkezetben a kockázati típusokra vonatkozó információk összefogásáért és a tőketervezésért az ügyvezető-főkönyvelő a felelős.

A Takarékszövetkezet együttműködik a Takarékbankkal az alábbi területeken:

- Módszerek fejlesztése, módszertani kérdések
- Elemzések, dokumentumok tartalmi elemeinek kialakítása
- Belső, valamint a Takarékbanknak-nak szóló jelentések tartalmi és formai követelményeinek kialakítása
- Adatgyűjtés, adatszolgáltatás, adatminőség ellenőrzés
- Belső szabályzatokkal kapcsolatos szttenderdek kialakítása.

A Takarékszövetkezet a kockázatkezelési tevékenységét és a tőkemegfelelés belső értékelési folyamatát (ICAAP) a jogszabályi követelményeknek és a felügyeleti elvárásoknak a figyelembevételével kidolgozott belső szabályozás szerint végzi.

A kockázatkezelés folyamata

Funkció	Felelős szervezeti egység vagy felelős személy beosztása	Gyakoriság
Stratégia meghatározása és rendszeres felülvizsgálata	Elnök-ügyvezető, Igazgatóság	évente
Módszertani kérdések	Eszköz - Forrás Bizottság, Igazgatóság	évente
Limitek meghatározása	Eszköz - Forrás Bizottság, Igazgatóság	évente
Termékek kockázati szempontú véleményezése	Kockázatkezelő munkatárs	folyamatos
Kockázatvállalási döntések	Döntési kompetencia rend szerint	eseti
Árazás	Eszköz - Forrás Bizottság	folyamatos
Limitek figyelése és jelzés küldése az üzleti területeknek, megjelölt személyeknek	Kockázatkezelő munkatárs	folyamatos
Kintlévőségek számviteli szempontú értékelése, minősítése, értékvesztés, céltartalék képzés	Kirendeltségek és Számviteli szakterület	negyedévente
Problémás ügyek kezelése	Kirendeltségek, kockázatkezelő, jogi képviselő, ügyvezetők	folyamatos
Portfólió elemzés	Kockázatkezelő munkatárs	negyedévente, évente
Külső és belső jelentések készítése	Számviteli szakterület	havonta, negyedévente és eseti jelleggel
Tőkekövetelmény meghatározása	Számviteli szakterület	havonta

Belső tőkeszükséglet meghatározása	Számviteli szakterület	havonta
Válságtervek készítése	Ügyvezetés	eseti
Szabályzatok módosítása, felülvizsgálata	Ügyvezetők, Igazgatóság	folyamatos, illetve évente

3. Szavatoló tőkével kapcsolatos információk

	2012.12.31	2013.12.31
Alapvető tőke	949,690	934,042
- Alapvető tőke pozitív összetevői:	952,508	972,128
Cégbíróságon bejegyzett tőke	158,219	162,859
Számviteli tőketartalék	22,79	22,790
Általános tartalék	122,602	124,104
Eredménytartalék	551,248	648,856
Mérleg szerinti eredmény	71,623	13,519
Általános kockázati céltartalék	26,026	0
- Alapvető tőke negatív összetevői	-2,818	-38,086
Immateriális javak	-2,818	-1,516
Befizetett jegyzett tőkébe tartozó visszavásárolt saját részjegy		-36,570
Járulékos tőke	174,677	153,677
- Járulékos tőke pozitív összetevői	174,677	153,677
Értékhelyesbítés értékelési tartaléka	136,737	136,737
Lejáratall rendelkező alárendelt kölcsöntőke	37,940	1,500
Lejárat nélküli alárendelt kölcsöntőke		15,440
SZAVATOLÓ TŐKE	1.124,367	1.087,719

4. Javadalmazási Politika

A **Javadalmazási Politika elveit** az Igazgatóság 2011.09.27-én fogalta el, melyet 2011.01.01-i hatállyal helyezte érvénybe. Az alapelvek meghatározásánál a jogszabályi előírásoknak és a 3/2011. sz. PSZÁF ajánlásnak való megfelelés figyelembe vétele érvényesült.

A Javadalmazási Politika 2012 évben egyszer került módosításra: „A teljesítményjavadalmazás mértéke az alapbér arányában van meghatározva.” kiegészítéssel az 57/2012.09.25. határozattal fogadta el az Igazgatóság.

A prémiumrendszer összhangban van takarékszövetkezet kultúrájával, céljaival, stratégiájával és környezetével. Az elvek kialakításánál szempont volt, hogy a vezetők és kulcsemberek mindig motiváltak legyenek, és a hitelintézet érdekeit tartsa szem előtt. A túlzott kockázatvállalás elkerülése érdekében a javadalmazás mértéke nem függ a rövid távú üzleti teljesítménytől, haszontól.

A tartós gazdasági válság hatásait figyelembe véve a mozgó jövedelem kifizetése csak a biztos és szilárdan fenntartható eredményesség figyelésével lehet.

A Javadalmazási Politikát az Igazgatóság vizsgálja felül, ezzel együtt feladata az ösztönző rendszer alkalmazása szempontjából kivételes esetek ellenőrzése, a szükséges módosítások jóváhagyása, valamint az egyes módosítások és kivételek hatásainak felmérése.

A szabályzatok szerint a Felügyelő Bizottság vizsgálja annak végrehajtását, évente a belső ellenőr munkatervébe beépítetten a Javadalmazási Politika elveinek betartását ellenőrzi.

Mérlegfőösszege tekintetében a Takarékszövetkezet piaci részesedése nem éri el az 5% piaci részesedést, így külön javadalmazási bizottságot nem hozott létre.

A javadalmazási politika hatálya kiterjed:

- a vezetők és a tisztségviselők javadalmazási elveinek szabályozására,
- az érintett személyi kör teljesítményjavadalmazási elveinek szabályozására,
- a vezetők munkaviszonyának megszüntetése esetén járó juttatásokra.

A Javadalmazási Politika a Takarékszövetkezet minden munkaviszonyban álló munkavállalóra kiterjed.

A szabályozásban szereplő **Kiemelt személyi kör**, a következő:

- A Takarékszövetkezet elnök- ügyvezetőjére
- A Takarékszövetkezet ügyvezetőire
- A Takarékszövetkezet Igazgatósági és Felügyelő Bizottsági tagokra
- A Takarékszövetkezet kockázatkezelésért felelős vezetőjére

A Takarékszövetkezet a munkavállalók részére rögzített javadalmazást és teljesítményjavadalmazást (prémium) biztosít.

A javadalmazási politika kialakításakor a Takarékszövetkezet a következő szempontokat veszi figyelembe:

- legyen összehangolva a takarékszövetkezet kockázatkezelési gyakorlatával és tükrözze kockázatvállalási képességét és hajlandóságát,
- ne ösztönözzön túlzott kockázatvállalásra,
- épüljön be a pénzügyi tervezés folyamatába,

- segítse a Takarékszövetkezet üzleti és a munkavállalók céljainak hosszú távú összehangolását, a rövid távú érdekekkel szemben.

A hosszú távú érdekeknek meg kell jelenni az alapbér és a teljesítményjavadalmazás arányának, a teljesítmény mérésének, valamint a teljesítményjavadalmazás mértékének és kifizetési módjának meghatározásában.

A javadalmazási rendszer elemei:

- Rögzített javadalmazás:
 - o Személyi alapbér
 - o Béren kívüli juttatások
 - o Oktatás, képzés
- Teljesítményjavadalmazás: az egyéni, csoportszintű (kirendeltségi) és takarékszövetkezeti teljesítmények figyelembe vétele.

A teljesítményjavadalmazás (prémium) mértéke az **alapbér arányában** van meghatározva.

Az Igazgatóság, valamint a Felügyelő Bizottság tagjai a díjazáson kívül kizárólag a tisztség ellátásával összefüggő indokolt költségtérítés illeti meg.

A következő pénzügyi és kockázati mutatók kerülnek vizsgálat alá a teljesítmény javadalmazás során:

- a nem teljesítő hitelek részarányának változása,
- a tőkekövetelmény előírásnak való megfelelés mértéke,
- a likviditási kockázatokat mérő mutatószámok változását,
- az elért adózás előtti eredmény.

Általános személyi hatály alá tartozó munkavállalók: a rögzített javadalmazási elemek közül a munkaszerződésben meghatározott személyi alapbér, valamint béren kívüli juttatási elemek illetik meg.

Teljesítménybérként a mindenkor hatályos tervfeladat kiírás szerinti javadalmazás illeti meg.

Teljesítményértékelés, elszámolási, kifizetési feltételek: A teljesítmény értékelése félévkor és évvégén esedékes. A javadalmazás elszámolására a féléves időszak zárását követő eredményesség esetén a teljesítménybér maximum (az elért eredményekkel arányosan) 50%-a, az üzleti év zárását követően maximum 50%-a. Amennyiben a féléves időszak zárását és értékelését követően nem kerül engedélyezésre, elszámolásra és kifizetésre a teljes 50%, úgy az üzleti év zárását követően a fennmaradó rész az 50%-kal együtt, vagy az elért eredményekkel arányosan elszámolásra és kifizetésre kerülhet.

A teljesítményjavadalmazásban érintett személyi kör és az általuk kapott prémium mértéke az éves alapbér százalékában:

- Elnök- ügyvezető	50-50%
- Főkönyvelő-ügyvezető	50-50%
- Aktív üzletág-ügyvezető	25-30%
- Kockázatkezelési vezető	12,5-12,5%

A Javadalmazási Politikában kiemelt személyi kör részére teljesítmény javadalmazásként, (prémium) 2013 évre 18.324 eFt lett kifizetve.

A javadalmazási Politikát a Takarékszövetkezet belső ellenőre évente minimum egy alkalommal köteles ellenőrizni.

A Javadalmazási Politika végrehajtására vonatkozó belső ellenőri jelentést az Igazgatóságon túl a Felügyelő Bizottság is megtárgyalja, szükség esetén javaslatot tesz a Javadalmazási Politika módosítására és kidolgozza a megfelelő eljárásokat.

Az üzleti év során kötött új munkaszerződésekhez kapcsolódó kifizetések és végkielégítések nem voltak.

Ki nem fizetett, halasztott javadalmazás illetve megszerzett és meg nem szerzett jogosultság a 2013-es évben nem volt.

5. A Tiszavasvári Takarékszövetkezet Tőkemegfelelése

5.1. A belső tőkemegfelelés értékelési folyamatának elvei és stratégiái

Belső tőkemegfelelés értékelés folyamat mindazon takarékszövetkezeti folyamatokat magában foglalja, amelyekkel a Takarékszövetkezet biztosítja, hogy

- az összes lényeges kockázatot megfelelően azonosítsa, mérje, összesítse és figyelje
- az takarékszövetkezet meghatározza a kockázatok fedezéséhez szükséges belső tőke nagyságát, és folyamatosan biztosítja, hogy a lényeges kockázatok fedezéséhez megfelelő, a belső szabályok szerint meghatározott tőkefedezet álljon rendelkezésre;

A Hpt. 76/K §-a (2) szerint belső tőkemegfelelés értékelési folyamatnak arányosnak kell lenni a hitelintézet tevékenysége jellegével, nagyságrendjével és összetettségével.

A Takarékszövetkezet a Hpt. 13/C §-ában, 76/K §-ában és a 145/A §-ában szereplő arányosság elvének alkalmazása szempontjából kis intézménynek minősíti magát, mert

- nem végez bonyolult tevékenységet, termékei és szolgáltatásai a betétgyűjtési, hitelezési és pénzforgalmi szolgáltatásokhoz kapcsolódnak, származtatott ügyleteket csak fedezeti céllal alkalmaz
- termékeit és szolgáltatásait alapvetően Magyarországon nyújtja, nem végez határon átnyúló szolgáltatást
- viszonylag kis piaci részesedéssel rendelkezik,
- a Hpt. 76. § (1) bekezdésében meghatározott hitelezési, partner-, különböző típusú piaci és működési kockázatok minimális tőkekövetelményének számításához nem alkalmaz a Felügyelet által jóváhagyott, a vonatkozó külön kormányrendeletekben meghatározott fejlett módszereket.

A Tiszavasvári Takarékszövetkezet elvégezte belső tőkekövetelmény számítását. A kockázatok fedezésére **312,285** millió Ft tőkeszükségletet határozott meg.

A hitelezési kockázatra tekintettel képzett tőkeszükséglet meghatározása az alábbi koncepció szerint történik:

tőkeszükséglet = kockázattal súlyozott kitettség 8%-a

A Takarékszövetkezet a hitelezési kockázat tőkekövetelményének meghatározását a sztenderd módszerrel végzi.

A kockázattal súlyozott kitettség érték a szavatoló tőkéből le nem vont kitettség - a külön jogszabályban meghatározott - kockázati súllyal szorzott értéke.

A sztenderd módszer alkalmazása esetén a kockázattal súlyozott kitettség érték meghatározásakor minden kitettséget be kell sorolni a következő kitettségi osztályok valamelyikébe:

- központi kormánnyal vagy központi bankkal szembeni kitettség,
- regionális kormánnyal vagy helyi önkormányzattal szembeni kitettség,
- közszektorbeli intézménnyel szembeni kitettség,
- multilaterális fejlesztési bankkal szembeni kitettség,
- nemzetközi szervezettel szembeni kitettség,
- hitelintézettel és befektetési vállalkozással szembeni kitettség,
- vállalkozással szembeni kitettség,
- lakossággal szembeni kitettség,
- ingatlannal fedezett kitettség,
- késedelmes tétel,
- fedezett kötvény formájában fennálló kitettség,
- értékpapírosítási pozíció,
- kollektív befektetési értékpapírban fennálló kitettség, vagy
- egyéb tétel.

A felsorolt kitettségi osztályokba besorolt kitettséghez a hitelezési kockázat kezeléséről és tőkekövetelményéről szóló 196/2007. (VII.30.) Korm. Rendeletben meghatározott kockázati súlyt kell alkalmazni.

A kitettség sztenderd módszer szerint számított értéke:

- eszköz esetén annak könyv szerinti értéke,
- kitettségnek minősülő mérlegen kívüli kötelezettségvállalás esetén a nyilvántartás szerinti értékének egyedileg megképzett kockázati céltartalékkal csökkentett összegének a külön jogszabályban meghatározott ügyletkockázati súllyal megszorított értéke,

- származtatott ügylet esetén a külön jogszabályban meghatározott módszerek valamelyike szerinti számított érték, vagy
- repóügylet, értékpapír- vagy árukölcsonzési ügylet esetén a külön jogszabályban meghatározott módszerek valamelyike szerinti számított érték.

5.2. Tőkekövetelmény kitettségi osztályonként

adatok millió forintban

Kitettségi osztály	Tőkekövetelmény	Kockázattal súlyozott eszközérték	Nettó kitettségek mérlegtétel (-ért.veszt. -céltart.)	Nettó kitettségek mérlegen kívüli (-ért.veszt. -céltart.)
Központi kormányok és központi bankok	0	0	2641,977	0
Regionális kormányok, vagy helyi önkormányzatok	0	0,005	0,025	0
Közszektorbeli intézmények	0	0	0	0
Multilaterális Intézmények	0	0	0	0
Nemzetközi szervezetek	0	0	0	0
Hitelintézetek és befektetési vállalkozások	53,224	665,301	4992,975	0
Vállalkozások	7,092	88,644	112,891	13,227
Lakosság	203,616	2545,194	3604,252	316,244
Ingatlannal fedezett követelés	0	0	0	0
Késedelmes tételek	4,506	56,322	56,065	0,941
Fedezett kötvények	0	0	0	0
Kollektív befektetési értékpapírok	0	0	0	0
Egyéb tételek	43,847	548,087	1407,514	0
Összesen	312,285	3903,553	12815,699	330,412

5.3. Hitelezési és felhígulási kockázat

Késedelmes tétel a kilencven napot meghaladóan, lényeges törlesztési késedelembe esett tétel.

Az ügyfélnek a Takarékszövetkezettel szembeni kilencven napon vagy három hónapon keresztül folyamatosan fennálló olyan késedelmes fizetési kötelezettsége minősül lényegesnek, amelynek összege meghaladja

a) lakossággal szembeni kitettség esetén

- a késedelembe esés időpontjában érvényes legkisebb összegű havi minimálbért, vagy
- az ügyfél szerződés szerinti összes kötelezettségének kettő százalékát vagy az egy havi törlesztő részletet, és

b) az a) pontban meghatározott kitettségi osztályba tartozó kitettségen kívül bármely más kitettségi osztályba tartozó kitettség esetén

- a kettőszázötvenezer forintot, vagy
- az ügyfél szerződés szerinti összes kötelezettségének kettő százalékát.

A kilencven napot meghaladóan késedelembe esett, lakóingatlanon alapított jelzálogjoggal fedezett eredetileg 35%-os kockázati súlyozású kitettségek az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értékével csökkentett részéhez

- 50%-os kockázati súly alkalmazható, ha az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értéke legalább a kitettség értékvesztés elszámolása és kockázati céltartalék képzése előtti bruttó értékének 20%-a,
- Egyébként 100%-os kockázati súlyt kell rendelni.

A kilencven napot meghaladóan késedelembe esett, és lakóingatlanok nem minősülő ingatlanon alapított jelzálogjoggal fedezett, eredetileg 50%-os kockázati súlyozású kitettségek az elszámolt értékvesztéssel és céltartalékkal csökkentett értékéhez 100%-os kockázati súlyt kell rendelni.

A késedelmes tétel fedezettel ellátott részének meghatározása esetében elismert hitelezési kockázat-mérséklő tétel vehető figyelembe.

Ha a késedelmes tétel nem elismert, de az MNB által a hitelkockázat-mérséklésre vonatkozóan meghatározottak szerint megfelelőnek tekintett, hitelkockázat-mérséklő tétellel teljesen fedezett, valamint az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értéke legalább az értékvesztés elszámolása és kockázati céltartalék képzése előtti bruttó értéknek a 15%-a, akkor 100%-os kockázati súlyt kell alkalmazni.

5.3.1. A késedelemnek minősített tételek belső szabályzatokban való megközelítése

1. Ügyfél,- és partnerminősítés:

Az ügyfél fizetési késedelme az ügyfél adósminősítésében, majd az adósminősítés felülvizsgálata során is jelentős szerepet játszik. Oly mértékű hitelkésedelem, amely kétes vagy rossz kintlévőség minősítési kategóriát keletkeztet, már a legkedvezőtlenebb ügyfél minősítési kategóriát vonja maga után. Az újratárgyalt, prolongált hitel kizárhatja a legkedvezőbb ügyfél minősítési kategóriába sorolást. Mivel az adósminősítés befolyásolja az egyedi minősítésnél a várható veszteség összegét, ezért közvetetten a fizetési késedelem összefügg a hitelminőség romlással.

2. Fedezetértékelés:

A kintlévőség fizetési késedelme kizárólag nagyon szélsőséges esetben hat a biztosíték

fedezetértékére. Amennyiben, a takarékszövetkezet a hátralékos hitelnél, megkísérel a biztosíték mobilizálását, érvényesítését és az - általános esetben bármely ok miatt- nem történik meg, akkor a takarékszövetkezet az ügyfél egyedi minősítésénél, valamint a kisösszeg feletti egyszerűsített minősítésnél az adott fedezet értékét várható veszteségcsökkentő tételként már nem veheti figyelembe. Ezen az úton a fizetési késedelem közvetetten összefügg a hitelminőség romlással.

3, Kintlévőségek minősítése:

A kintlévőségek minősítése, értékvesztés elszámolása és céltartalék képzés rendje a takarékszövetkezet Monitoring-, Eszközértékelési-, Értékvesztés-elszámolási-, és Céltartalékképzési nevű szabályzatában, az Eszközök, források és mérlegen kívüli tételek értékelési szabályzatában és a Fedezetértékelési szabályzatában kerültek rögzítésre.

A Takarékszövetkezet értékvesztést számol el, amennyiben a követelés könyv szerinti értéke és várhatóan megtérülő értéke között a minősítés időpontjában veszteségjellegű különbség mutatkozik.

A mérlegen kívüli kötelezettségek esetében a várható veszteségek fedezetére céltartalékot képez, törvényben meghatározott várható kötelezettségek fedezetére.

Amennyiben a minősítés során az ügyfélkövetelés várható megtérülése magasabb a könyv szerinti értéknél, azaz a minősítési kategóriája javul, az értékvesztés visszaírásával a könyv szerinti értéket növelni kell, de csak a bekerülési érték erejéig.

Az évközi minősítések során, a kockázati céltartalék állományát rendezni kell (felszabadítás, felhasználás).

Az ügyfélkövetések minősítését a Takarékszövetkezet havi gyakorisággal végzi.

5.3.2. Értékvesztések elszámolásának és visszaírásának, céltartalékok képzésének és felhasználásának meghatározása

Az értékvesztés, illetve a kockázati céltartalék értékelés időpontjában szükséges szintjét, a minősítési kategóriákba történ besorolással az adott kintlévőséghez, befektetéshez, követelések fejében kapott készlethez vagy mérlegen kívüli kötelezettséghez egyedi elszámolás, illetve képzés esetén, a súlysávon belül hozzárendelt mérték, egyszerűsített elszámolás, illetve képzés esetén a tételeken (konkrétan) hozzárendelt százalékos mérték határozza meg.

Az elszámolt értékvesztés és a megképzett céltartalék szintjét a Takarékszövetkezet a minősítéssel együtt havonta felülvizsgálja. Az értékvesztés, illetve annak visszaírása, vagy a céltartalék-képzés, felszabadítás, illetve felhasználás meghatározásánál alapvetően a várható

megtérülést, illetve a veszteségjellegű jövőbeni fizetési kötelezettséget kell figyelembe venni. A várható megtérülés meghatározásánál tekintettel kell lenni a veszteség valószínűségére és nagyságára, a megtérülés valószínűségére, valamint az ügylet minősítési kategóriájára és a befolyó pénzbevételekre vonatkozó számviteli előírásokra.

5.3.3. A számviteli beszámítások utáni kitettség értékek hitelezési kockázat-mérséklés figyelembevétele előtti összege:

adatok millió forintban

Kitettségi osztály	Bruttó kitettség	Darabszám	Kitettségek átlagos értéke
Központi kormányok és központi bankok	2.641,977	10	264,198
Regionális kormányok, vagy helyi önkormányzatok	0,025	1	0,025
Hitelintézetek és befektetési vállalkozások	4,992,975	9	554,775
Lakosság	3.986,308	5962	668,619
Vállalkozói	134,920	7	19,274
Késedelmes tételek	371,933	495	0,751
Összesen	12.128,138	6484	1,870

5.3.4. A kitettségek gazdasági ágazatbeli megoszlása

adatok millió forintban

Ágazat	Végleges kitettségi osztályok						
	Központi kormányzatok és központi bankok	Regionális korm. helyi önkorm.	Hitelintézetek és befektetési vállalkozások	Vállalkozás	Lakosság	Késedel-mes tételek	Egyéb tételek
Mezőgazdaság					342,965		
Bányászat					0,010		
Feldolgozó ipar					200,106		
Vill.energia,gáz , gőz ellátás					7,386		
Építőipar					158,503	37,005	
Kereskedelem, gépjárműjavítás				106,238	455,906		

Vendéglátás					92,816	0,154	
Szállítás, raktározás					59,833	17,670	
Pénzügyi biztosítási tevékenység	2641,977		4992,975		11,148	0,025	
Ingatlanügyek					195,976	11,657	
Önkormányzat		0,025					
Oktatás					41,789		
Egészségügyi és szoc.szolg.					39,147	0,310	
Egyéb közösségi, személyi					93,855	0,017	
Lakosság				15,455	1969,851	211,344	
Állam							
Egyéb besorolás							1417,589
Összesen	2641,977	0,025	4992,975	121,693	3669,290	370,992	1417,589

5.3.5. Kitettségek, mérlegtételek hátralévő futamidő szerinti csoportosítása

adatok millió forintban

Végleges kitettségi osztályok	Hátralévő futamidő			Összesen
	Éven belüli	1-5 év között	5 éven túli	
Központi kormányok és központi bankok	2641,977			2641,977
Regionális kormányok, vagy helyi önkormányzatok	0,025			0,025
Hitelintézetek és befektetési vállalkozások	3868,975		1124,000	4992,975
Vállalkozások	31,539	29,008	61,146	121,693
Lakosság	650,656	1158,122	1860,512	3669,290
Ingatlannal fedezett követelés				0
Késedelmes tételek	89,271	119,290	162,431	370,992
Kollektív befektetési értékpapírok				
Egyéb tételek	731,826	200,000	485,763	1417,589
Összesen	8014,269	1506,420	3693,852	13214,541

5.3.6. Késedelmes és hitelminőség-romlást szenvedett kitettségek

adatok millió forintban

Megnevezés	Értékvesztés	Céltartalék	Összesen
Nyitó állomány	487,457	30,907	518,364
képzés (+)	142,676	774	143,450
felszabadítás (-)	241,367		241,367
felhasználás (-)		30,822	30,822
Záró állomány	388,766	859	389,625

A Takarékszövetkezet élve a Hpt. által biztosított lehetőséggel, az általános kockázati céltartalék összegét 2013 december 31-i fordulónappal átvette az eredménytartalékba, így ezen a címen a céltartalékok között nem mutat ki egyenleget.

5.3.7. Kitettségek országonkénti megbontásban

Takarékszövetkezetünk határon átnyúló tevékenységet nem folytat.

6. Sztenderd módszer

A Tiszavasvári Takarékszövetkezet az MNB által elfogadott hitelminősítő szervezeteket fogadja el. A Takarékszövetkezet a hitelezési kockázat tökekövetelményét a Hpt. 76/A.§ értelmében sztenderd módszer szerint, a hitelkockázat-mérséklés hatásának számítását a sztenderd módszer szerint, illetve a pénzügyi biztosítékok egyszerű módszere szerint számítja ki.

A sztenderd módszer alkalmazásánál a kockázattal súlyozott kitettség érték meghatározásához a Takarékszövetkezet minden kitettséget a Hkr.-ben meghatározott kitettségi osztályok valamelyikébe sorol be.

A kitettség besorolásánál a Takarékszövetkezet figyelembe veszi a vonatkozó jogszabályokban foglaltakat, az MNB-nek szolgáltatandó adatokra vonatkozó előírásokat, az MNB-nek az adatszolgáltatással kapcsolatosan nyilvánosságra hozott útmutatásait, állásfoglalásait és egyéb iránymutatásait.

A központi kormánynak és a központi banknak van elismert külső minősítő szervezet általi hitelminősítése, ezért a központi kormánnyal és a központi bankkal szembeni kitettségnél az MNB által a hitelminősítéshez hozzárendelt besorolás alapján az egyes besorolásokhoz a megadott kockázati súlyok alkalmazandóak. A további kitettségi osztályokhoz rendelt kockázati súlyok meghatározása ennek következménye.

7. Biztosítékok értékelése

A Takarékszövetkezet által elfogadott fedezetek, fedezeti értékének számítási alapját

- az értékbecslésben meghatározott érték és
- a könyvszerinti érték képezik.

A Takarékszövetkezet az egyes fedezetcsoportokat

- érvényesíthetősége,
- értékállósága,
- ellenőrizhetősége alapján alakította ki.

Az elfogadott fedezetek lehetnek:

- pénzügyi biztosítékok
- Ingatlanokon alapított zálogjog
- egyéb biztosítékok
- garanciák, készfizető kezességek.

A Takarékszövetkezet a garanciát nyújtókat és kezességet vállalókat és azok hitelminősítési kategóriáját a következőkben teszi közzé:

Kezességet vállalók hitelminősítési kategóriája 2013. december 31.-én					
Garanciát nyújtó megnevezése	Minősítési kategória				
	1	2	3	4	5
	(AAA-AA ⁻)	(A ⁺ -A ⁻)	(BBB ⁺ -BBB ⁻)	(BB ⁺ -BB ⁻)	(CCC ⁺ -CCC ⁻)
Központi kormány, központi bank				X	

A Takarékszövetkezet hitelezési kockázat-mérséklésre a Garantiqa Hitelgarancia Zrt. és az Agrár- Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány által nyújtott garanciák Magyar Állam általi viszontgaranciáját fogadta el.

A kitettségek összes értéke, amelyek esetében a Takarékszövetkezet készfizető kezességet, garanciát vett figyelembe 157,654 millió Ft.

Elismert pénzügyi biztosítékok és más elismert hitelkockázati fedezetek által fedezett teljes kitettségek értéke 170,213 millió Ft, mely vállalkozással szembeni kitettség.

8. Kereskedési könyv vezetésével kapcsolatos információk

A Takarékszövetkezet a 244/2000 Kormányrendelet alapján Kereskedési könyvet nem vezet.

9. Kereskedési könyvben nem szereplő részvények

A pénzügyi intézményekben lévő részvények mérleg szerinti értéke 86,070 millió Ft, melynek megoszlása: 79,648 millió Ft Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt, 0,281 millió Ft Garantiqa Hitelgarancia Zrt, 6,041 millió Ft Tak-Invest Kft, 0,1 millió Ft Banküzlet Zrt.

A Tiszavasvári Takarékszövetkezet nem rendelkezik olyan információval, mely a befektetések után értékvesztés elszámolását tette volna szükségessé.

Értékesítés nem történt, így ebből származó eredménye nem volt a Takarékszövetkezetnek.

A kamatkockázatot a Takarékszövetkezet a duration gap elemzés módszerrel méri. A kamatláb kockázat mérése negyedévente történik.

10. Működési kockázattal kapcsolatos információk

A Takarékszövetkezet a nem megfelelő belső folyamatok és rendszerek, külső események vagy a személyek miatt felmerülő, illetőleg jogszabály, szerződés vagy belső szabályzatban rögzített eljárás megsértése vagy nem teljesítése miatt keletkező, eredményét és szavatoló tőkéjét érintő – működési kockázat tőkekövetelményét A Hpt. 76/J.§ értelmében az alapmutató módszerével számítja ki.

A működési kockázat alapmutató módszere szerinti tőkekövetelmény számítás elve azon alapul, hogy a működési kockázat a tevékenység méretével egyenes arányban növekszik, és a tevékenység mérete az irányadó mutatóval jól jellemezhető.

Az alapmutató módszere szerinti tőkeszámításhoz a Takarékszövetkezetnek az eredménykimutatás alapján kell kiszámolnia az irányadó mutatót az alábbiak szerint:

- a kapott kamat és kamat jellegű bevétel, valamint a fizetett kamat és kamat jellegű ráfordítás különbözete, és
- a bevételek forgatási célú részvényekből, részesedésekből (osztalékok, részesedések), kapott (járó) jutalék- és díjbevételek, pénzügyi műveletek nettó nyeresége és egyéb bevételek üzleti tevékenységből, valamint a fizetett (fizetendő) jutalék- és díjráfordítások, pénzügyi műveletek nettó veszteség különbözete

összegének hároméves számtani átlaga.

A számítást a megelőző három üzleti év könyvvizsgáló által hitelesített éves beszámolója alapján kell elvégezni.

A számítások során nem vehető figyelembe:

- az értékvesztéssel, értékvesztés visszairással, céltartalék képzéssel vagy céltartalék-felhasználással kapcsolatos ráfordítás és bevétel,
- az általános igazgatási költség,
- a kereskedési könyv részét nem képező tételek – ide nem értve a devizát – eladásából realizált bevétel, a pénzügyi műveletek nettó nyereségében és a pénzügyi műveletek nettó veszteségében szereplő eredmény, az egyéb bevételek között szereplő üzleti tevékenységből származó bevétel,

- az egyéb bevételek között lévő a biztosítási események miatti kártérítésből származó bevétel.

Az irányadó mutató számítása során csak a pozitív előjelű összeget lehet figyelembe venni. Ha ez az összeg egy év vonatkozásában negatív vagy nulla, akkor a fennmaradó két évhez tartozó pozitív összegek számtani átlagát kell figyelembe venni. Ha az összeg két év vonatkozásában negatív vagy nulla, akkor kizárólag annak az évnek az adatát kell figyelembe venni, amelynek esetében az összeg pozitív.

A Takarékszövetkezet működési kockázatának tőkekövetelménye az előbbiek szerint számított irányadó mutató tizenöt százaléka.

Működési kockázat	Tárgyévet megelőző 3. év br. jövedelme	Tárgyévet megelőző 2. év br. jövedelme	Tárgyévet megelőző 1. év br. jövedelme	Tőkekövetelmény 2013 év
Összeg	750,268	727,815	922,998	120,054

Közzététel helye:

- www.vasvaritakarek.hu/vasvaritakarek/hu/lakossag/dokumentumok/kozzetetelek

Tiszavasvári, 2014. május 26.

Tiszavasvári Takarékszövetkezet
Igazgatósága